

Program for Hamar Høyre 2019-2023

Vedtatt 13. mai 2019

Globale målsettinger, lokalt eierskap

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål og strekker seg mot 2030. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Med FNs bærekraftsmål har vi fått en agenda som er like gjeldende for I-land og U-land, offentlige og private aktører. Kommunene er sentrale aktører for å nå målsettingene i Norge. Hamar Høyre mener at FNs bærekraftsmål er et naturlig fundament for vårt felles politiske prosjekt; Hamar, byen med muligheter for alle.

Hamar Høyre vil gjennomføre en politikk som tilrettelegger for bærekraftig, klimavennlig og attraktiv by og tettstedsutvikling. Dette vil vi oppnå ved å legge til rette for velfungerende kollektivtransport, gode barnehager og skoler, et næringsliv i vekst og attraktive bo- og arbeidsområder. Hamar Høyre er samtidig opptatt av å sette grenser for politikken og tydeliggjøre det personlige ansvaret. Den enkelte og familiene må ha frihet til å bestemme over sine egne liv.

Hamar Høyre har gått inn for trasé øst fordi vi vil åpne Hamar mot Mjøsa, og fordi vi ønsker å frigjøre dagens jernbanelområde til et urbant og Mjøsnaert byområde. Oslo har i lang tid utviklet sin sjøfront, «Fjordbyprosjektet». Hamar Høyre ønsker vårt eget «Mjøsbyprosjekt» for å skaffe byen attraktive og bynære arealer for bolig, næring og rekreasjon.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

En bærekraftig by og kommune

Det handler om å gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstands-dyktige og bærekraftige

Hamar Høyre ønsker at Hamar kommune skal være kommunen med muligheter for alle. For å få til det må vi bygge et solid grunnlag for å møte fremtidens utfordringer og gripe fremtidens muligheter. Derfor kan vi ikke bare tenke i 4-årsperioder. Våre visjoner må strekke seg lenger enn til 2023.

Hamar og Hamarregionen endrer seg raskt. Byen vår, kommunen og regionen må posisjonere seg som en ledende region på Østlandet. En koordinert region vil sikre denne og kommende generasjoner gode oppvekst- og arbeidsvilkår. En helhetlig planlegging av bosetting, arbeidsplasser og transport vil bidra til levende lokalsamfunn i hele kommunen.

Det er vårt ansvar å ta vare på velferden for alle. Høyre her i din kommune og i regjering jobber hver dag for å fornye, forenkle og forbedre. Det dreier seg om din velferd. Det betyr noe om Høyre styrer her i kommunen.

For å sikre fremtiden til kommende generasjoner i kommunen, mener Hamar Høyre det er avgjørende å drive en forsvarlig og langsiktig økonomisk politikk. Det er nødvendig å dempe kostnadsveksten, slippe til private og ideelle aktører og gi grobunn for nye bedrifter. Det er viktig å gjøre kommunen og regionen attraktiv for et mangfold av arbeidstakere og næringsdrivende.

Hele Hamars befolkning skal ha allmenn tilgang til grunnleggende behov som trygg bolig, trygge møteplasser, trygg transport og grøntområder - til en overkommelig pris. Hamar unike beliggenhet med Hamar sentrum som ligger som et amfi mot Hamarbukta og Mjøsa, er et stort fortrinn som vi vil verne om og utvikle. Derfor bør området mellom Koigen og Tjuvholmen utvikles som park- og rekreasjonsområde (åttometersplanet), og bebyggelse bør bli på dagens jernbaneområde, Tjuvholmen og Espern.

Kommunesammenslåing har to sterke motiver. Det ene er å skape sterkere kommuner med gode fagmiljøer, som er bedre i stand til å tilby sine innbyggere tjenester av høy kvalitet. Det andre er at vår kommunestruktur koster uforholdsmessige mye ved at små kommuner får større overføringer via staten enn store. Det er viktig å skille disse to motivene.

Den kommunale sektor er mer omfangsrik i Norge enn i de fleste andre europeiske land, uavhengig av om man ser på andelen av de offentlig ansatte som er sysselsatt i kommunen, hvor mye av det offentlige forbruket som skjer i kommunesektoren, eller hva slags oppgaver og ansvar kommunen er satt til å utføre.

Større kommuner i vår region vil både styrke samfunnsutviklingen og rydde i den statlige organiseringen.

Hamar Høyre vil:

- at kommunens tjeneste- og velferdstilbud har høy kvalitet
- forsterke Hamars kontakt med Mjøsa
- ta en aktiv rolle for å fremme samarbeid mellom utdannings-, forsknings- og innovasjonsmiljøer og eksisterende næringsliv
- føre en aktiv politikk for å styrke Hamar som handelsområde, kulturelt sentrum og etableringssted for større virksomheter i regionen
- jobbe for god sykehuskvalitet for Hamars og regionens innbyggere
- ha gode næringsarealer tilgjengelige i hele kommunen
- å minske fotavtrykk i kommunen der det bidrar mest
- legge til rette for kombinasjonsboliger med forretninger, tjenestetilbud og boliger
- satse på samarbeid med Ungt Entreprenørskap
- la kommunen få en mer proaktiv, tilretteleggende og samarbeidende rolle ved nyetableringer
- skape konkurranse om å tilby velferd der det offentlige pris- og kvalitetsnivå utfordres
- tilrettelegge for å etablere et vitensenter med hovedtema bioteknologi gjennom samarbeid med næringsliv og forskningsinstitusjoner
- fort
- sette arbeidet kommunereformen for å sikre fremtidens innbyggere i Hamar de beste velferdstjenestene
- jobbe for et nytt fengsel på Ilseng
- utbyttet fra Eidsiva må i mindre grad brukes til drift i tråd med kommunens økonomiske handlingsregler. Utbyttet bør settes av på fond for å dekke fremtidige investeringer.
- gradvis redusere eiendomsskatten
- Tilrettelegge for ulike boligformer for mennesker i ulike livsfaser, i hele kommunen (se på formulering)
- at de høyeste byggene i byen skal ligge i kjernen av sentrum for så å bygge seg nedover mot Mjøsa
- prioritere kollektivtransport, fotgjengere og syklistene ved byutvikling

Innovasjon og infrastruktur

Det handler om å bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig innovasjon gjennom forskning og næringsliv

Hamarregionen er en region i vekst hvor det er avgjørende at utbyggingen av vei og kollektivtilbud ikke blir hengende etter befolkningsveksten. Dette vil skape et press på boligprisene med mer pendling, mindre fritid og lengre køer, hvilket er svært lite gunstig for miljøet og menneskene som bor her.

Det er viktig med samarbeid i regionen om utvikling av fremtidsorienterte vei/jernbaneløsninger nord-sør og øst-vest. Hamar kommune har en stor andel fylkesveier. Et godt samarbeid mellom kommune og fylkeskommune er viktig for å sikre gode løsninger.

Kommunene spiller en aktiv rolle i klimaløsningen. Teknologi og innovasjon kan bidra til å løse miljømessige utfordringer som følger utbyggingen av infrastruktur. Teknologi skaper også arbeidsplasser. Hamar setter et særskilt fokus på utdanning og forskning innen bioteknologi, spillutvikling/VR og omsorgsteknologi.

Hamar Høyre vil:

- gi næringslivet de beste vilkårene for nyskaping og vekst
- legge til rette for at fremtidens arbeidsplasser kan skapes i Hamar. Park Gründer- og Næringshus er et godt eksempel på slik etablering
- arbeide for jernbanetrasé øst fordi vi vil åpne Hamar mot Mjøsa, og fordi vi ønsker å frigjøre dagens jernbaneområde til et urbant og mjøsnært byområde
- utvikle konseptet "Sykkelbyen Hamar"
- ha funksjonell sykkelparkering med tak og el-bysykler
- ha bedre brøyting og feiing av gang- og sykkelveier
- ha flere trygge gang- og sykkelstier, herunder en forbindelse for syklende og gående fra Hamar Vest til sentrum
- jobbe for flere gang- og sykkelstier på fylkeskommunale veier
- ruste opp det kommunale veinettet
- ha bedre trafikkavvikling i Vangsveien
- ha firefeltsvei mellom Hamar og Elverum
- videreutvikle bredbåndsnettet i hele kommunen
- bedre kvaliteten på vann- og avløpsnettet
- følge opp tiltak i kommunenes klima og handlingsplan
- bruke innkjøpsmakten i enda større grad enn i dag ved å legge miljøhensyn til grunn ved kommunale anskaffelser
- at Hamar skal være en ren by
- etablere flere ladestasjoner for el-biler i byen
- sikre nærhet til grøntarealer ved etablering av nye boligområder

- at kommunen investerer i miljøtiltak på kommunale bygg for å spare energi, f.eks solceller på takene
- at bybussene i Hamar skal benytte fossilfritt drivstoff
- mennesker som står utenfor arbeidslivet må inviteres inn. Kommunen må ta et ansvar for å inkludere flere inn i arbeidsliv og aktivitet. Kommunene må delta i inkluderingsdugnaden på lik linje med staten.
- utvide aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottaker til å gjelde personer også over 30 år
- at innvandringen skal være vellykket - det krever god integrering. Integreringspolitikken skal reformeres, både nasjonalt og lokalt. Vi må stille krav om at innvandrere kommer seg i aktivitet som utdanning eller arbeid. Bedre språkopplæring og krav om norskkunnskaper er avgjørende. Å stille krav er å bry seg.

God helse og trygg omsorg

Det handler om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Innbyggernes helsesituasjon påvirker deres mulighet til å delta i lokalsamfunnet. En forutsetning for å oppnå en bærekraftig utvikling er at alle kan leve friske og sunne liv og er inkludert i samfunnet. Alle innbyggere i Hamar kommune skal ha tilgang til gode og forsvarlige helsetjenester, uavhengig av alder eller helsesituasjon. God helse og trygg omsorg krever et helhetlig arbeid bestående av et effektivt helsesystem, arbeidsplasser, gode barnehager, skoler og kultur- og fritidstilbud.

Andelen eldre øker kraftig i Hamar. Høyre vil tilrettelegge for en god og verdig alderdom. Alder eller et pleiebehov er ikke argument for å bli umyndiggjort. Valgfriheten skal ikke begrenses for dem som trenger den mest – eller på de områdene i livet hvor det er viktigst.

Hamar Høyre ønsker å utvikle fremtidens helsetjenester i Hamar der private initiativ og løsninger ønskes velkommen. I digitalisering og velferdsteknologi ligger muligheter for å frigjøre ressurser, ressurser som kommer pasienten til gode. Vi trenger et kompetanseløft slik at vi håndterer samhandlingsreformen og kan gi pleie både til de som velger å bo hjemme og de som trenger plass på sykehjem.

Frivilligheten gjør en formidabel innsats som øker livskvaliteten til mange mennesker. De jobber aktivt for å motvirke ensomhet, de aktiviserer og de knytter mennesker sammen. Hamar skal legge til rette for frivillig arbeid å anerkjenne alle de som utfører dette fantastiske arbeidet.

Hamar Høyre vil:

- sikre at helsetjenestene i kommunen har høy og moderne kompetanse i samsvar med befolkningens endrede behov i fremtiden
- utvide antall omsorgsboliger tilrettelagt for 24 timers tjenestetilbud
- ha omsorgsboliger på ulike steder i kommunen for å ivareta ulike ønsker om bosted
- bygge flere omsorgsboliger, gjerne i samarbeid med private.
- legge til rette for bokollektiv der eldre bor sammen og hjelper hverandre med hverdagslige gjøremål og i større grad er uavhengig av kommunale omsorgstjenester
- utrede bygging av kombinasjonsboliger som inneholder for eksempel barnehage, omsorgsboliger og vanlige boliger, integrert i lokal miljøet ha framtidsrettet og moderne helsetjenester som tilgjengeliggjør og tar i bruk moderne teknologi til beste for innbyggerne
- øke bruken av velferdsteknologi for å bedre tjenestetilbudet og øke tryggheten for pasienter, pårørende og ansatte.

- videreutvikle kompetansesenteret for eldreomsorgen for å ta i bruk relevant omsorgsteknologi i samarbeid med universitet/høgskole og ledende leverandører.
- samarbeide med frivillige organisasjoner, sosiale entreprenører og frivillige som arbeider med å redusere ensomhet blant eldre
- stimulere til heltidskultur på stillinger (se neste punkt) fulltidsstillinger skal være målet
- utvide bruken av alternative turnuser til flere av kommunens institusjoner, herunder i større grad tilby langturnuser i sykehjem og barnevernsinstitusjoner, som i tillegg til å være det beste for brukerne også er ønsket av mange arbeidstagerne, og vil bidra til å redusere ufrivillig deltidsarbeid
- styrke dagtilbudet for personer med psykiske helseplager og rusproblemer
- videreføre ungdomskontakten
- styrke det tverrfaglige samarbeidet mellom NAV, barnevern, helsesykepleier, skole, barnehage, DPS, frivilligheten og politi og satse på krisesentrene, overgrepsmottakene og barnehus
- styrke kompetansen og satse på et godt og velfungerende barnevern, og vri innsatsen enda mer i retning av forebygging
- vurdere å innføre et opplevelseskort, et kort som gir barn og unge gratis tilgang til diverse kulturtilbud og aktiviteter
- arbeide videre for å samordne og styrke tilbudet til mennesker med rusavhengighet
- etablere kommunale og/eller private tiltaksplasser for innvandrere under introduksjonsperioden, slik at første møte med aktivitet i Norge er lønnsomt, og ikke stønad

Skole og barnehage

Det handler om å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. Høyre styrker satsingen på kunnskap i skolen. Vi må sikre at alle barn og unge har et trygt og godt skolemiljø som fremmer trivsel og læring.

Vi må evne å se helhetlig på barn og unges behov ved å gi de utvidede muligheter og individuelle tilpasninger. Vi ønsker et samfunn hvor hver enkelt gis verktøyene til å forme sin egen fremtid, uavhengig av bakgrunn og hvor du bor i kommunen.

Hamar Høyre vil sikre at alle lærer seg de grunnleggende ferdigheter og at flere fullfører videregående skole. Mye er veldig bra i Hamarskolen, samtidig har vi utfordringer. Det er bekymringsfullt at en for høy andel av elevene ikke fullfører videregående opplæring. Hamar Høyre vil etablere et tettere samarbeid mellom ungdomskolene og de videregående skolene, med det formål å gjøre overgangen til de videregående skolene lettere. Kommunen må tilby flere lærlingplasser. Vi mener at det er viktig med god kontakt mellom arbeidslivet og skolen.

Ungdom som ikke har fullført videregående, er overrepresentert i NAVs statistikker, uavhengig av om vi snakker om arbeidsledig ungdom, uføretrygdet ungdom eller ungdom med nedsatt arbeidsevne. Skolen er også en viktig arena for å forebygge og fremme god helse fordi det her er mulig å treffe alle barn og unge. Økningen i uføretrygdede med bakgrunn i psykiske lidelser viser seg å være størst blant unge. Det er vårt ansvar å gi barn, unge og familier, rett hjelp til rett tid. Derfor er det avgjørende med tidlig forebyggende innsats.

Hamar Høyre vil:

- øke ressursene til språkopplæring i barnehage og grunnskole
- at alle som blir fast ansatt i barnehagene skal minimum ha fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget
- samarbeide med private aktører om å bygge og drive barnehager
- i tråd med nasjonale føringer gi ekstraundervisning til elever i grunnskolen som ikke oppnår målsatte ferdigheter for å kunne mestre neste nivå
- ha tilpasset opplæring, også for barn med stort læringspotensial, herunder sikre at elever i Hamarskolen får mulighet til å forsere fag, både på barne- og ungdomstrinnet
- gi elevene rett til nivåvalg i undervisningen i basisfagene norsk, engelsk og matematikk
- at Hamar skal ha egne realfagssatsinger i Hamarskolen og Hamarbarnehagen
- gi elevene i ungdomskolen muligheter til å velge realfag som valgfag
- sikre at pedagogisk utdannet personale bistår elevene i leksetiden

- øke antall trinn som får svømmeundervisning
- fortsette å styrke skolehelsetjenesten ved blant annet helsesykepleier, fysioterapi og sosiallærerdekning, slik at den kan drive forebyggende arbeid og være tilgjengelig for elever som har behov for hjelp, herunder etablere skolehelsetjeneste "på nett"
- ha et tett samarbeid med regionens høgskoler, slik at studietilbud utvikles i tråd med arbeidslivets behov i regionen
- forplikte kommunen til å ta imot flere lærlinger og oppfordre næringslivet i Hamar å ta inn lærlinger innen alle relevante fag
- sikre mangfold og valgmulighet ved å tillate private barnehager og skoler som alternativer til det offentlige tilbudet
- sikre et godt og uavhengig tilsyn for kvaliteten i barnehagene.
- legge bedre til rette for utsatt skolestart for barn som har behov for det, og styrke barnas forkunnskaper til skolestart. Barn som får utsatt skolestart, skal ha obligatorisk barnehageplass.
- styrke rådgivningstjenesten i ungdomsskolen
- sikre daglig fysisk aktivitet integrert i den ordinære undervisningen
- forsterke samarbeidet mellom kommunen, Høgskolen i Innlandet og spill- og VR-miljøet. Hamars rolle som VR-hovedstad skal merkes på skolene som et fortrinn ved Hamar
- jobbe for å etablere et populærvitenskapelig lærings- og opplevelsessenter innen spill og VR
- utdanne flere lærerspesialister i IKT
- innføre obligatorisk hjemmebesøk til foreldre som gjentatte ganger ikke møter på skolens foreldremøter og utviklingssamtaler
- aktivt støtte antimobbearbeid og kreve nulltoleranse mot mobbing, diskriminering og trakassering i skole- og oppvekstarenaer
- sikre elevenes og lærernes digitale kompetanse gjennom tilrettelegging og bruk av digitale verktøy og læremidler
- vil ha daglig varmt måltid i barnehage og grunnskole. Kosthold og ernæring er faktorer som utvilsomt virker inn på prestasjoner og skolemiljø blant elever. Dette innføres som et samarbeid med lokalt næringsliv og andre offentlige instanser.

Frivillighet

Uten frivilligheten stopper Hamar og vi ønsker å gi ildsjelene handlingsrom

Hamar Høyre mener at frivillige organisasjoner og ildsjeler kan og bør defineres og verdsettes som utviklingsaktører i langt sterkere grad enn hva som er tilfellet i dag. De gir arenaer for gode oppvekstvilkår, de gjør lokalsamfunnet til et bedre sted å vokse opp og de bidrar til inkludering og økt deltakelse på andre samfunnsarenaer, blant annet for barn og unge med innvandrerbakgrunn.

Frivilligheten driver breddeidretten, legger til rette for eliteidretten og sikrer opplæring innen musikk og kultur. Hamar Høyre ser det som viktig at frivillig sektor gis trygge og forutsigbare rammevilkår.

Hamar Høyre vil:

- øke den kommunale støtten til frivillig sektor i Hamar
- legge til rette for økt samarbeid med frivilligheten i kommunens primæroppgaver som skole, helse og omsorg o.l.
- sammen med frivillig sektor, etablere aktiviteter som fremmer god fysisk og psykisk helse for eldre
- legge til rette for tiltak som kan stimulere til nettverksbygging og styrker integrering
- legge til rette for at frivillige organisasjoner blir aktive samarbeidspartnere med kommunale, statlige og private aktører i konkrete tiltak og prosjekter
- legge til rette for velforeningenes støtte til frivilligheten og sosialt samhold

Idrett og kultur

Idretten bidrar til å skape gode nærmiljøer, trygge oppvekstvilkår og er en av de viktigste arenaer for integrering.

Hamar er en idrettsby med et bredt tilbud for utøvere og supportere. Ingen annen organisert aktivitet omfatter flere mennesker i Hamar enn idretten. Idretten gjør en enorm innsats for barn og unge, og den bidrar til folkehelsen gjennom tilbud til alle aldersgrupper. Derfor vil Hamar Høyre fortsatt prioritere idretten og støtte det viktige arbeidet idrettsbevegelsene driver.

Idretten i Hamar har utviklet gode elitelag blant annet innen håndball, hockey og fotball. Elitelagene spiller en viktig funksjon ovenfor breddeidretten når det gjelder å rekruttere, beholde og utvikle talenter. Hamar Høyre mener det er viktig å tilrettelegge for at eliteidretten har konkurransedyktige vilkår.

Hamar har et blomstrende kulturliv som speiler endringene i kommunen vår gjennom de senere år. Bibliotekene i Hamar spiller en sentral rolle i formidling av kunnskap og kultur og er en viktig møteplass for alle aldersgrupper. Et rikt og mangfoldig kulturliv er viktig for oss som bor her, og for byens fremtidige vekst. Kommunens støtteordninger til kulturlivet må ivareta både de små og de store aktørene.

Anno Museum på Domkirkeodden har potensiale til å utvikles til et enda bedre tilbud for Hamars og regionens befolkning. Et moderne museum kan ta i bruk ny teknologi for å formidle et bredere budskap, underbygge integrering og bidra til læring i skolen.

Hamar Høyre vil:

- redusere priser på halleie for barn og unge
- sikre støtte til lagseide anlegg
- ha et basisidrettsanlegg i Hamar
- prioritere breddeidretten hvis økonomisk støtte skal gis til idrettslag
- at ungdom skal ha fritidstilbud også utenom idretten.
- legge forholdene til rette for fysisk aktivitet, blant annet ved "åpen hall" samt legge til rette for utemiljøer for aktivitet sommer og vinter
- utvikle Gåsbu-området sammen med reiselivsnæringen
- satse på e-sport i Hamar
- øke kapasiteten ved kulturskolen der det er lang ventetid i dag
- utvide det digitale tilbudet i biblioteket
- etablere et nasjonalt senter knyttet til Kirsten Flagstad museet
- videreutvikle Domkirkeodden og utrede etablering av nytt bymuseum
- tilrettelegge for kulturaktivitet gjennom hele året og bidra til større forutsigbarhet for tilbyderne